

ПОГОДЖЕНО

Заступник Міністра охорони здоров'я України
– головний державний санітарний лікар
України

Ігор КУЗІН

15 лютого 2026 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Генеральний директор ДУ «Донецький
обласний центр контролю та профілактики
хвороб МОЗ України»

Сергій СКРИПНІК

2026 року

Описовий план роботи Донецького обласного центру контролю та профілактики хвороб на 2026 рік

ПОГОДЖЕНО

Генеральний директор ДУ «Центр
громадського здоров'я МОЗ України»

Володимир КУРПІТА

2026 року

Загальна характеристика станом на кінець 2025 року

Донецький обласний центр контролю та профілактики хвороб є державною установою, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері громадського здоров'я у Донецькій області.

План роботи на 2026 рік розроблений з урахуванням:

- епідеміологічної ситуації в регіоні;
- наявних ресурсів та спроможностей ЦКПХ;
- стратегічних пріоритетів МОЗ України;
- досвіду роботи у попередніх роках, включно з воєнними викликами.

На початок планового періоду ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» (далі – ОЦКПХ) функціонує за затвердженою організаційною структурою, яка включає 42 підрозділи. Організаційна структура представлена у вигляді органіграми в Додатку 1 до Плану.

Кадровий потенціал ОЦКПХ

Всього посад - 927, з них фактично укомплектовано на кінець 2025 року – 638 (70%).

Наявні кадрові дефіцити: залишаються вакантними та водночас критично навантаженими посади лікарів, професіоналів з громадського здоров'я.

Професіоналами з громадського здоров'я укомплектовано 5 посад, що складає 42%, кадровий дефіцит 7 посад.

Лікарями укомплектовано 115 посад, що складає 45%.

Кадровий дефіцит в лікарях – 140, в т. ч.:

- лікар-епідеміолог – 33 (укомплектованість 25%);
- лікар із загальної гігієни – 20 (укомплектованість 23%);
- лікар-бактеріолог – 19 (укомплектованість 40%);
- лікар-лаборант-гігієніст – 14 (укомплектованість 27%);
- лікар-паразитолог – 10 (укомплектованість 23%).

Фінансування діяльності ОЦКПХ у 2025 році здійснювалося в межах:

- бюджетних асигнувань – 191 540 315 грн;
- коштів спеціального фонду – 6 218 879,46 грн, у тому числі
 - надання платних послуг – 1 469 570,25 грн
 - благодійна та гуманітарна допомога - 4 500 309,21 грн
 - субвенції – 249 000 грн.

ОЦКПХ має у користуванні лабораторне та критично важливе обладнання, у тому числі:

- автотранспорт для виїзних заходів:
 - мобільний рефрежиратор OPEL MOVANO для транспортування медичних імунобіологічних препаратів із дотриманням вимог «холодового ланцюга»;
 - автомобіль RENAULT DUSTER DACIA для забезпечення роботи мобільних бригад з імунізації в регіоні;
 - автомобіль RENAULT DUSTER для забезпечення роботи мобільних бригад з імунізації в регіоні;
 - автомобіль легковий ВАЗ 210990;
 - автомобіль легковий ВАЗ 21043 спеціалізований універсал В;
 - автомобіль легковий ВАЗ 21070 спеціалізований меддопомога – В;
 - автомобіль легковий ЗАЗ-DAEWOO T13110 – загальний седан - В;
 - автомобіль легковий ВАЗ-2131 універсал – В;
 - автомобіль легковий LADA GRANTA седан;
 - автомобіль легковий LADA GRANTA седан;

- автомобіль легковий ГАЗ 31105-101 (V2285);
- автомобіль легковий ВАЗ-2107i;
- автомобіль DAEWOO LANOS;

- резервні джерела живлення (генератори, ДБЖ) для забезпечення безперервності роботи.

Основне електропостачання структурних підрозділів (філій) ОЦКПХ, які працюють на теперішній час - централізоване. Резервне електропостачання – генератори потужністю 33 кВт (3 шт.) та 12 кВт (1 шт.) знаходяться в захищених місцях на відстані від основних корпусів структурних підрозділів (філій), з'єднуючі кабелі живлення знаходяться під землею. Споруди для розміщення генераторів мають цегляну основу та бетонне покриття, або в інших випадках генератори знаходяться в металевих гаражах. Створено запас палива для генераторів, достатнього для роботи на тривалий час, та можливість оперативного поповнення запасів.

Для підтримання оптимального температурного режиму при зберіганні імунобіологічних препаратів лабораторії мають необхідну кількість холодильників. Для забезпечення температурного ланцюгу зберігання імунобіологічних препаратів у відповідних камерах забезпечено цілодобове живлення електроенергією автоматичного джерела безперебійного живлення у вигляді інвертора та акумуляторних батарей.

Крім того, починаючи з січня 2026 року, у контексті проєкту розміщення дахової сонячної станції відповідно до наданої заявки до Міністерства енергетики, разом з фондом підтримки енергетики України, заснованим Європейською Комісією та Міністерством енергетики України, продовжується проєкт децентралізованої відновлювальної енергії, зокрема, на сонячних системах на дахах із накопичувачами енергії для ОЦКПХ. Ця ініціатива має на меті зменшити залежність від електроенергії з мережі, підвищити стійкість об'єктів за допомогою резервних накопичувачів енергії та сприяти впровадженню технологій чистої енергетики в Україні. На даний час отримано грантові кошти від донорів фонду для впровадження децентралізованих заходів рішень для критичної інфраструктури та здійснюється технічне обстеження, проєктування до подальшої розробки тендерної документації, вибору підрядників і реалізації проєкту для початку експлуатації.

1. Збір та аналіз даних для підтримки управлінських рішень з контролю та профілактики хвороб

Державною установою «Донецький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» налагоджена багаторічна продуктивна співпраця та системний взаємообмін інформацією з основними партнерами, діяльність яких спрямована на збереження громадського здоров'я та забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення регіону, передбачено їх зміцнення і подальший розвиток у 2026 році. Перш за все, це обласна державна адміністрація та її структурні підрозділи (департаменти охорони здоров'я, цивільного захисту та мобілізаційної роботи, житлово-комунального господарства, екології та природних ресурсів, освіти та науки, управління стратегічних комунікацій), органи виконавчої влади адміністративних територій, Головне управління Держпродспоживслужби в Донецькій області, Головне управління ДСНС в Донецькій області, Східне міжрегіональне управління Державної служби України з питань праці, їх територіальні та структурні підрозділи, міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства. Продовжуватиметься співпраця з громадськими, волонтерськими організаціями, мисливською спілкою з питань попередження соціально значущих інфекцій, сказу, імунопрофілактики.

Планується розпочати створення єдиного регіонального переліку ключових індикаторів та формування аналітичних профілів громадського здоров'я населення регіону з врахуванням викликів, зумовлених збройною агресією, стану епідемічної та санітарно-гігієнічної ситуації, стратегічної оцінки ризиків загроз біологічного та техногенного характеру, демографічних змін та міграційних процесів.

Регіональні інформаційно-аналітичні панелі громадського здоров'я у 2026 році включатимуть тематичні модулі «Епідеміологічний нагляд за гострими кишковими інфекціями, сальмонельозом, вірусним гепатитом А, холерою», «Епідеміологічний нагляд за сезонним грипом, гострими респіраторними вірусними інфекціями, включно з підтвердженням тестом на COVID-19», «Імунопрофілактика», «Епідемічна та епізоотична ситуація зі сказу та надання антирабічної допомоги», «Оцінка індикаторів якості медичної допомоги щодо раціонального застосування антибактеріальних препаратів з лікувальною та профілактичною метою в закладах охорони здоров'я».

У другому півріччі 2026 року відділ антимікробної резистентності та інфекційного контролю ОЦКПХ планує реалізацію пілотного проекту «Поглиблений аналіз даних рутинного епідеміологічного нагляду за девайс-асоційованими інфекціями, пов'язаними з наданням медичної допомоги: катетер-асоційовані інфекції сечовивідних шляхів та кровотоку» в КНП «Міська лікарня №2» Краматорської міської ради, що надає стаціонарну медичну допомогу населенню на території Краматорської територіальної громади.

Буде продовжена підготовка та надання щотижневих, щомісячних та за запитом управлінських інформаційно-аналітичних довідок для органів виконавчої влади щодо поточної санітарно – епідемічної ситуації, стану інфекційної захворюваності, зокрема, кишковими інфекціями, грипом, ГРВІ включно з підтвердженням тестом на COVID-19, виконання обсягів профілактичних щеплень в регіоні та на адміністративних територіях. Двічі на рік планується підготовка інформаційно-аналітичних матеріалів з питань контролю та профілактики інфекцій, пов'язаних з наданням медичної допомоги (далі ПМНД), дотримання заходів з інфекційного контролю за туберкульозом, антимікробної резистентності.

У 2026 році ОЦКПХ забезпечить активне застосування електронної системи епідеміологічного нагляду (ЕСЕН) за небезпечними та особливо небезпечними інфекційними, паразитарними хворобами, які реєструються у Донецькій області, зокрема, модулю «Епіднагляд за грипом/ГРВІ», впровадження інтеграції даних з ЕСЕН, лабораторних

інформаційних систем та інших відомчих ресурсів на обласному рівні на основі наданих електронних систем від ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України».

2. Вдосконалення епідеміологічного нагляду та епідеміологічного аналізу у відповідності до чинних вимог законодавства

За даними епідеміологічного аналізу у 2025 році в Донецькій області загальна інфекційна захворюваність мала тенденцію до зниження на 17,0% на відміну від 2024 року, коли відбулося її зростання. Тенденція до зниження відзначається по гострим респіраторним вірусним інфекціям, на які припадає майже 98% всіх випадків, і переважній більшості інших інфекційних хвороб: сальмонельозу, гастроентероколітам встановленої (в т.ч. ротавірусної) і не встановленої етіології, туберкульозу органів дихання, кашлюку, хворобі Лайма, гострим та хронічним вірусним гепатитам В та С, педикульозу. Більшість з перелічених інфекцій у попередньому 2024 році мали тенденцію до зростання. Тенденція до зростання захворюваності у 2025 році була характерна для: лямбліозу, гострого вірусного гепатиту А, кору, епідпаротиту. Спалахи кишкових інфекцій в області не зареєстровані, виявлено 1 спалах кору серед дорослих з 2-ма випадками у м.Краматорську. У 2025 році серед мешканців області не реєструвалися такі звичні для регіону інфекції, як шигельоз та менінгококова інфекція. Тенденція до зниження загальної інфекційної захворюваності відзначається і серед дітей (-13,4%), на яких припадає 38% всіх випадків. Кір, туберкульоз, вірусні гепатити В та С у дітей не зареєстровані. Найбільш поширеними, крім ГРВІ, були грип та гострі кишкові інфекції, лямбліоз, туберкульоз та хронічний вірусний гепатит С. Захворюваність більшістю інфекцій в області була значно нижчою загальнодержавних показників, крім лямбліозу та епідпаротиту. Найбільш поширені або з тенденцією до зростання інфекції включені до переліку біологічних загроз, по яким у 2026 році в Донецькій області розпочата стратегічна оцінка ризиків відповідно до наказу МОЗ України від 01.09.2025 №1373 та наказу ОЦКПХ від 29.12.2025 №373. До цього ж переліку включені холера, сказ, які мають значний потенціал щодо виникнення та розповсюдження, а також недостатній рівень охоплення рутинною імунопрофілактикою цільових груп дитячого та дорослого населення.

Пріоритетними напрямками епідеміологічного нагляду у 2026 році визначено епіднагляд за грипом, ГРВІ, коронавірусною хворобою, кишковими інфекціями, зокрема, сальмонельозом, вірусним гепатитом А, туберкульозом, вірусними гепатитами В та С, в т.ч. хронічними, які формують основне навантаження на систему охорони здоров'я та найбільш поширені на адміністративних територіях області, а саме у Краматорському районі та громаді в його складі. Групами населення які потребують посиленого нагляду, є дитяче населення, вікова категорія 60+, особи з хронічними захворюваннями. Крім того, пріоритетними визначено епіднагляд за холерою, вакцинокерованими інфекціями, в т.ч. за поліомієлітом та ГВП, Лайм-бореліозом, іншими зооантропонозними інфекціями, оскільки територія області є ендемічною з туляремії, Ку-гарячки, кліщових плямистих гарячок, за паразитарними хворобами (лямбліозом, малярією), за ПНМД (в межах повноважень) і такими складовими епіднагляду як заходи інфекційного контролю та протидії антибіотикорезистентності. Вкрай важливим компонентом епіднагляду, від реалізації якого безпосередньо залежить епідемічне благополуччя, є здійснення імунопрофілактики. Актуальність питання підсилюється необхідністю практичної реалізації змін до Національного календаря щеплень, впровадження імунізації дівчат від вірусу папіломи людини.

У Донецькій області ситуація щодо здійснення епіднагляду ускладнюється залежністю від бойових дій та безпеки на місцях, вимушеною дистанційною роботою окремих філій та працівників, обмеженими можливостями лабораторного супроводу епіднагляду.

Вдосконалення епідеміологічного нагляду здійснюється відповідно до законодавства у сфері громадського здоров'я, чинних наказів МОЗ України щодо обліку, реєстрації, звітності та епіднагляду за інфекційними хворобами, затвердженого переліку інфекційних хвороб, що підлягають обов'язковій реєстрації, вимог до епідеміологічного розслідування випадків і спалахів з дотриманням принципу інтегрованого епіднагляду та міжсекторальної взаємодії. В ОЦКПХ виконано систематизацію та облік діючих нормативно-правових актів України та міжнародних договорів з питань громадського здоров'я та забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя, зокрема, епіднагляду за інфекційними та неінфекційними хворобами у форматі гугл-журналу, який використовується у повсякденній роботі та постійно оновлюється.

Основними напрямками вдосконалення епідеміологічного нагляду є:

- стандартизація процесів нагляду: приведення регіональних алгоритмів у відповідність до чинних НПА, чітке розмежування функцій між надавачами медичної допомоги, лабораторіями та установами громадського здоров'я;
- підвищення повноти та своєчасності реєстрації випадків інфекційних хвороб;
- удосконалення епідеміологічного нагляду за допомогою активного використання електронної системи (ЕСЕН), інтеграції даних з інших інформаційних систем медичних закладів, лабораторій тощо;
- забезпечення лабораторного підтвердження випадків відповідно до стандартів, розширення спектра досліджень, своєчасне надання результатів досліджень.

Оптимізація системи епідеміологічного нагляду за туберкульозом передбачає подальший розвиток співпраці з зацікавленими партнерами щодо виконання наказу МОЗ України №406 від 09.03.2021. В рамках здійснення епіднагляду за ТБ проводиться епідеміологічне розслідування з визначенням меж осередку, встановлення кола контактних осіб та контроль за їх своєчасним клінічним та лабораторним обстеженням, динамічне спостереження за осередком, роз'яснювальна робота та аналіз захворюваності з метою запобігання виникненню туберкульозу, своєчасної діагностики та лікування латентної туберкульозної інфекції у контактних осіб, а також раннього виявлення активного туберкульозу серед контактних.

У 2026 році ОЦКПХ зосереджує роботу за напрямом імунопрофілактики на підвищенні керованості та результативності виконання оновленого Календаря профілактичних щеплень в регіоні через посилення планування, системного моніторингу та адресних комунікацій із населенням. Для цього забезпечується повний управлінський цикл: від верифікації цільових груп і розрахунку потреб у МБП до контролю якості даних, логістики вакцин, дотримання «холодового ланцюга» та супроводу коригувальних рішень за результатами аналізу. Планування обсягів щеплень на 2026 рік базується на верифікації чисельності цільових груп населення та актуалізації даних на рівні надавачів послуг з імунізації, що дозволяє фокусувати зусилля на територіях і групах із найбільшими ризиками відставання. Результати виконання планів і ключові показники щомісяця візуалізуються.

Окремий блок роботи спрямовано на ефективне управління медичними імунобіологічними препаратами: моніторинг використання вакцин і залишків, аналіз списань і втрат, а також підготовка пропозицій щодо оптимізації використання. З метою гарантування якості та безпеки імунізації посилюється контроль дотримання вимог «холодового ланцюга». Проводяться супервізії (виїзні та/або дистанційні) пунктів щеплень, навчальні заходи для медпрацівників з питань холодового ланцюга й організації імунізації.

Комунікаційний компонент імунопрофілактики у 2026 році посилюється через вивчення бар'єрів вакцинації та системне інформування населення: здійснюється анонімне

анкетування з питань імунопрофілактики, аналіз його результатів з підготовкою пропозицій для комунікаційної роботи. Планується підготовка й поширення інформаційних матеріалів з використанням офіційних каналів комунікації.

ОЦКПХ передбачено подальший моніторинг за зберіганням, використанням та залишками лікарських засобів для хворих на інфекційні захворювання, що супроводжуються високим рівнем летальності (дифтерійного антитоксину, протиправцевого імуноглобуліну, протималарійних препаратів, антирабічного імуноглобуліну, антирабічної вакцини). При потребі проводиться перерозподіл МБП для їх раціонального використання.

Відділом антимікробної резистентності та інфекційного контролю ОЦКПХ передбачено здійснення збору даних, моніторингу і оцінки дотримання закладами охорони здоров'я стандарту медичної допомоги «Раціональне застосування протимікробних препаратів з лікувальною та профілактичною метою», вимог щодо профілактики інфекцій та інфекційного контролю. Розроблено план моніторингу закладів охорони здоров'я з питань оцінки дотримання стандарту медичної допомоги «Раціональне застосування антибактеріальних і антифунгальних препаратів з лікувальною та профілактичною метою», впровадження заходів з інфекційного контролю за туберкульозом.

Планується подальша уніфікація підходів до збору, передачі та аналізу епідеміологічних даних між ОЦКПХ та його ВСП для забезпечення ефективного функціонування системи епідеміологічного нагляду з застосуванням діючих регіональних (локальних) інформаційних програм, на основі яких проводиться аналіз епідситуації та приймаються рішення для реагування на біологічні небезпеки.

У разі ускладнення епідситуації з інфекцій, що підлягають Міжнародним медико-санітарним правилам, діють наступні схеми, які щорічно оновлюються: - одержання та передачі оперативної інформації про виявлення хворих/підозрілих з ознаками інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення, - клінічного маршруту пацієнта.

Ефективне функціонування системи епідеміологічного нагляду та своєчасне реагування на загрози для здоров'я населення безпосередньо залежать від рівня професійної підготовки фахівців, залучених до збору, аналізу та інтерпретації епідеміологічних даних. Умови постійних змін епідситуації, оновлення нормативно-правової бази, впровадження нових підходів до епідеміологічного аналізу та цифровізації процесів зумовлюють потребу безперервного підвищення кваліфікації відповідних спеціалістів. У 2026 році заплановано проведення 9 заходів безперервного професійного розвитку з питань епіднагляду за інфекційними хворобами, зокрема, холерою, вірусним гепатитом А, сказом, Лайм-бореліозом, зооантропонозними, вакцинокерованими інфекціями тощо.

За результатами епідеміологічного нагляду, даних лабораторного моніторингу, ретроспективного та оперативного епідеміологічного аналізу розробляються короткострокові сезонні прогнози щодо розвитку епідемічної ситуації з гострих кишкових інфекцій, вірусного гепатиту А, грипу, ГРВІ, двічі на рік (у червні та грудні) за підтримки партнерських служб здійснюється прогнозування щодо епізоотологічної та епідеміологічної ситуації з туляремії, лептоспірозу та сказу.

3. Проактивне управління ризиками для здоров'я

ОЦКПХ у 2026 році планує продовжити роботу з оцінки ризиків для здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя населення області. Діяльність здійснюватиметься на виконання наказу МОЗ України від 01 вересня 2025 року № 1373 і передбачатиме впровадження відповідних профілактичних заходів за результатами проведеного аналізу.

Важливим напрямом роботи стане оновлення карти регіональних ризиків на основі регулярного оперативного моніторингу. Також планується формування пріоритетних профілів ризику для окремих територіальних громад та цільових груп населення з метою точкового спрямування профілактичних та управлінських втручань.

До підготовки стратегічної оцінки ризиків установа залучає широке коло партнерів, зокрема:

- департаменти облдержадміністрації (житлово-комунального господарства, екології та природних ресурсів, охорони здоров'я);
- Головне управління Держпродспоживслужби;
- КП ДОР «Центр моніторингу довкілля»;
- Сіверсько-Донецьке басейнове управління водних ресурсів тощо.

Ключові ризики для здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя населення регіону зумовлені активними бойовими діями. Внаслідок пошкодження та руйнування об'єктів критичної інфраструктури (енергетики, систем водозабезпечення та водовідведення) суттєво погіршилися умови життєдіяльності громадян. Фіксуються постійні перебої в постачанні питної води, що змушує використовувати альтернативні джерела нецентралізованого водопостачання. У прифронтових населених пунктах, де повністю відсутні газ, електрика та централізована вода, значно утруднено медичне забезпечення та дотримання базових санітарно-гігієнічних норм. Можливе забруднення джерел централізованого та децентралізованого постачання.

З огляду на вищезазначене, ключовий аспект моніторингу у 2026 році зміщується на комплексну оцінку безпечності водоспоживання. Це передбачає систематичний лабораторний контроль джерел водопостачання, якості питної води в розподільній мережі, у пунктах розливу тощо. Пріоритетом є ідентифікація ризиків, пов'язаних із водним фактором, що можуть негативно впливати на санітарно-епідемічне благополуччя регіону. Додатковим критичним чинником є дефіцит енергопостачання, що призводить до припинення опалення та ризиків масового переохолодження населення. Такі умови спричиняють дестабілізацію роботи об'єктів критичної інфраструктури, закладів охорони здоров'я, що вимагає розробки заходів із забезпечення санітарно-гігієнічних вимог у пунктах тимчасового перебування людей та медичних установах.

Проактивне управління ризиками у 2026 році зосереджене також на моніторингу та превенції біологічних загроз. З огляду на епідеміологічну ситуацію в регіоні, прогноуються високі ризики виникнення спалахів ГКІ (включно з холерою), а також поширення природно-осередкових інфекцій: сказу, лайм-бореліозу, сибірської виразки, туляремії та інших зооантропонозів. Це вимагає посилення системи епіднагляду та готовності до оперативного реагування. В умовах бойових дій також є ризики виникнення радіологічних та хімічних загроз.

Пріоритетними напрямками є забезпечення впровадження та супроводу процедур стратегічної екологічної оцінки (СЕО) у частині впливу факторів довкілля на здоров'я населення. Оцінка впливу факторів виробничого середовища на здоров'я працюючих, на підприємствах з шкідливими та небезпечними умовами праці.

Захист людини від впливу іонізуючого випромінювання забезпечуватиметься наступними заходами, відповідно до компетенції:

- проведенням лабораторного контролю за вмістом радіонуклідів, що містяться у будівельних матеріалах, рівня вмісту радону в повітрі будинків та споруд, рівня природнього радіаційного фону, вмісту радіонуклідів у продуктах харчування, продовольчій сировині та питній воді;

- здійсненням лабораторного контролю за радіаційним станом робочих місць, приміщень, території, в санітарно-захисних зонах та зонах спостережень, а також за викидами і скидами радіоактивних речовин;

- забезпечення постійної готовності до реагування на аварійні ситуації і радіаційні аварії та до ліквідації наслідків радіаційних аварій.

В умовах забруднення атмосферного повітря, спричиненого бойовими діями, руйнуванням промислових об'єктів та цивільної забудови, особливого значення набуває моніторинг стану повітря в населених пунктах. Пріоритетним завданням є проведення оцінки канцерогенних і неканцерогенних ризиків для здоров'я населення з метою обґрунтування управлінських рішень.

Також триватиме робота щодо виявлення факторів ризику для здоров'я населення області, насамперед стосовно поширеності неінфекційних захворювань. Окрему увагу буде приділено проведенню профілактичних заходів, спрямованих на зниження рівня вживання психоактивних речовин (ПАР), зокрема наркотичних засобів, алкоголю, а також тютюнових і нікотинових виробів. Важливим напрямом діяльності є формування у дітей та підлітків навичок здорового харчування, профілактика порушень зору та захворювань опорно-рухового апарату, зокрема пов'язаних із порушенням постави.

Планується проведення оцінки захворюваності на неінфекційні захворювання (онкологічні, серцево-судинні, цукровий діабет, хронічні респіраторні хвороби тощо) та визначення ключових факторів ризику на регіональному рівні.

4. Готовність і реагування на надзвичайні ситуації

ОЦКПХ в 2026 році планує заходи готовності та реагування на підставі міжсекторальної оцінки ризиків для здоров'я населення області з підготовкою та документуванням стратегічної оцінки для регіону на підставі наказу МОЗ України від 01 вересня 2025 року № 1373, оновлення карти регіональних ризиків для здоров'я населення на підставі регулярної оперативної оцінки ризиків. Планується формування пріоритетних профілів ризику для окремих територіальних громад та груп населення з метою спрямування профілактичних та управлінських втручань.

Ризики виникнення надзвичайних ситуацій в регіоні пов'язані з активними бойовими подіями, внаслідок яких саме на теперішній час наявні фактори середовища життєдіяльності людини, що сприяють виникненню або поширенню ризиків для громадського здоров'я, санітарно-епідемічного благополуччя населення (пошкодження/руйнування об'єктів критичної інфраструктури, зокрема систем енергетики, водозабезпечення та водовідведення, що має негативний вплив на умови життєдіяльності населення: постійно виникають збої в постачанні населенню централізованої питної води, обладнуються нові джерела нецентралізованого водопостачання, прифронтові населені пункти взагалі перебувають без централізованої води, газу, електрики; утруднено медичне забезпечення населення, дотримання санітарно-гігієнічних правил тощо). Тому, перш за все, на 2026 рік пріоритетними визначені ризики виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру (тривала відсутність енерго- та водопостачання на значних територіях), які негативно впливають на умови життєдіяльності населення, санітарно-епідемічні події у прифронтових громадах, готовність та участь в скоординованому захисті населення від наслідків бойових дій та гуманітарних криз, зокрема природних надзвичайних ситуацій біологічної етіології (спалахів гострих кишкових інфекцій, холери).

ОЦКПХ планує в 2026 році продовжити взаємодію з облдержадміністрацією, зокрема з департаментами цивільного захисту та мобілізаційної роботи, ЖКГ, екології та природних

ресурсів, охорони здоров'я, регіональною комісією з питань ТЕБ і НС Донецької області, Держпродспоживслужбою, територіальними підрозділами ДСНС і Національною поліцією, Сіверсько-Донецьким басейновим управлінням водних ресурсів та іншими зацікавленими службами (контактні дані відповідальних щорічно актуалізуються).

З метою профілактики та реагування на наявні ризики ОЦКПХ планує в 2026 році продовження участі в виконанні в межах компетенції регіональних планів:

- Плану основних заходів цивільного захисту територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Донецької області;

- Комплексного плану заходів щодо санітарної охорони території Донецької області та захисту населення від інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення, протягом особливого періоду», який затверджений протокольним рішенням регіональної комісії з питань ТЕБ і НС Донецької області від 29.08.2024 (протокол №28);

- Комплексного плану профілактики гострих кишкових інфекцій, холери в Донецькій області протягом особливого періоду», затверджений протокольним рішенням регіональної комісії з питань ТЕБ і НС Донецької області від 21.06.2023 (протокол №10).

В 2026 році з питань реагування на небезпеки, надзвичайні ситуації або їх загрози у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення в ОЦКПХ продовжать роботу:

- ОЦРНС - Оперативний центр з реагування на надзвичайні ситуації (Наказ ОЦКПХ від 21.01.2025 № 11 «Про склад та діяльність в ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» Оперативного центру реагування на надзвичайні ситуації у сфері у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»);

- ГОР - Групи оперативного реагування, які підпорядковані ОЦРНС та виконують функції реагування (Положення про ОЦРНС, ГОР затверджені наказом ОЦКПХ від 21.07.2023 № 226).

ОЦРНС в установі працює під керівництвом генерального директора установи, до складу входять відповідні заступники генерального директора та керівники структурних підрозділів. ОЦРНС є постійно діючим органом установи, але активується у разі потреби після верифікації та координації події з боку керівництва, при цьому для управління ризиками залучаються відповідні фахівці ОЦРНС та ГОР в залежності від типу події або загрози.

Станом на 01.01.2026 в установі функціонують 15 ГОР:

- групи радіаційного спостереження і дозиметричного контролю - 5 (Краматорська районна, Слов'янська, Дружківська, Добропільська, Костянтинівська філії);

- групи хімічного спостереження і контролю - 4 (Краматорська районна, Слов'янська, Дружківська, Костянтинівська філії);

- епідеміологічного спостереження і контролю - 4 (Краматорська районна, Слов'янська, Дружківська, Костянтинівська філії);

- дез.бригади - 2 (Краматорська районна та Слов'янська філії).

Слід зазначити, що окремі ГОР укомплектовані кадрами обмежено через скорочення штату внаслідок евакуації фахівців через небезпеку (наприклад, в епідгрупі Дружківської філії працює тільки 1 лікар-епідеміолог на 0,5 ст. за сумісництвом). Перелік та склад ГОР постійно оновлюється у зв'язку зі змінами внаслідок реальних показників та евакуації фахівців.

Для раннього виявлення подій, оповіщення та швидкого реагування (EWAR) ОЦКПХ здійснює епіднагляд на підставі індикаторів (IBS), подій (EBS) та громад, зокрема постійно здійснюється моніторинг інформації з різних джерел (ЗОЗ, екстрені служби, лабораторії тощо), інформація з офіційних джерел (органи місцевого самоврядування, ДСНС тощо) та інших відкритих джерел (ЗМІ). Для постійного оперативного моніторингу ризиків в установі

діє Розпорядження генерального директора ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» № 1 від 07.10.2024, яке підготовлено на підставі листа ДУ «ЦГЗ МОЗ України» від № 04-09/20/5878/24 від 01.10.2024 «Щодо надання інформації».

ОЦРНС планує в 2026 році продовжити інформаційний обмін про загрози та НС, для чого наявні:

- Схема одержання та міжвідомчої передачі оперативної інформації про надзвичайні ситуації, які можуть призвести або призводять до ускладнення санітарно-епідеміологічної ситуації, затверджена керівниками департаменту охорони здоров'я Донецької облдержадміністрації та ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» від 10.07.2024;

- Інструкція інформаційної взаємодії з питань цивільного захисту, мобілізаційної та оборонної роботи Донецької обласної державної адміністрації з ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» щодо загрози або виникнення надзвичайних ситуацій у сфері громадського здоров'я на території Донецької області;

- Схеми оповіщення у разі виникнення або ризиків виникнення небезпек, НС на підлеглих територіях філій (для оперативного інформування всередині установи створена відповідна група «ДОЦКПХ РЕАГУВАННЯ НС» в Viber).

Забезпечено інформаційну взаємодію з ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України» щодо небезпек, НС або їх ризиків, для чого в установі на реалізації План антикризових комунікацій Державної установи «Донецький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» у разі загрози виникнення або виникнення небезпечних чинників, подій та надзвичайних ситуацій на території Донецької області, затверджений 20.07.2025 (для оперативного інформування використовується відповідна група ЦГЗ в Whats App).

Для оптимізації заходів реагування в ОЦКПХ розроблені та діють:

- План реагування груп хімічного спостереження і контролю на надзвичайні ситуації, затверджений генеральним директором ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» 16.11.2022;

- План реагування груп радіаційного спостереження і контролю на надзвичайні ситуації, затверджений генеральним директором ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» 14.10.2022.

Готовність до реагування на небезпеки, НС або їх ризики у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення є циклічним процесом, який зокрема включає навчання та огляд післядії. Планується на 2026 рік продовження розгляду на оперативних нарадах під головуванням генерального директора ОЦКПХ питань готовності до реагування, підсумків здійснених заходів в процесі реагування, тобто результати After Action Review (AAR), які будуть використовуватися для оновлення алгоритмів реагування, планів готовності та підвищення спроможності персоналу.

Для підвищення спроможності реагування в установі планується в 2026 році продовжити впровадження заходів підвищення кваліфікації, для чого на 2026 рік в ОЦКПХ розроблені, затверджені та взяті до виконання плани: Заходів БПР щодо готовності до реагування (вебінари, семінари), 6 командно-штабних навчань з питань реагування на умовні інциденти.

5. Управління ЦКПХ в умовах воєнного стану

ОЦКПХ в умовах воєнного стану, активних бойових дій на території області та значних наслідків бойових дій, зокрема, гуманітарних криз, залучена для забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя, швидкого реагування на біологічні та загрози, забруднення довкілля та інші загрози, участі в скоординованому захисті населення від наслідків бойових

дій та гуманітарних криз. Фахівці ОЦКПХ протягом особливого періоду неодноразово приймали участь в реагуванні на небезпеки або їх ризики на території Донецької області.

Питання санітарного та епідемічного благополуччя населення Донецької області постійно розглядаються на засіданнях регіональної комісії з питань ТЕБ і НС Донецької області (також – на територіальних рівнях).

Постійно здійснюється комунікація та взаємодія з військовими, на запит керівників медичної служби військових частин надаються інформації щодо стану санітарно-епідемічної ситуації, результатів лабораторних досліджень в регіоні, при необхідності-здійснюються додатково.

Відповідно до статті 13 Постанови Кабінету Міністрів України від 04.08.2023 №818, був розроблений, затверджений та погоджений 21.07.2024 паспорт безпеки на об'єкт критичної інфраструктури будівлі лабораторного корпусу Краматорської районної філії ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» відповідним секторальним органом – Міністерством охорони здоров'я України. Погодження паспорта безпеки здійснено до розроблення та затвердження наказу від 23.07.2024 № НС-769 «Про внесення змін до наказу ДСНС від 08.12.2023 № 986». Відповідно до даного плану проводяться роботи з підтримки в актуальному стані об'єкту критичної інфраструктури ОЦКПХ.

Щодо розробки та погодження обов'язкових Планів захисту на об'єкт критичної інфраструктури:

1) План захисту об'єкта критичної інфраструктури за проектною загрозою національного рівня «Пожежі та вибухи» розроблений та погоджений 29.05.2024;

2) План захисту об'єкта критичної інфраструктури за проектною загрозою національного рівня «Терористичний акт або диверсія» розроблений та погоджений 29.04.2024 та актуалізований 29.10.2025;

3) План захисту об'єкта критичної інфраструктури за проектною загрозою національного рівня «Економічний тероризм» розроблений та погоджений 29.04.2024 та актуалізований 29.10.2025;

4) План захисту об'єкта критичної інфраструктури за проектною загрозою національного рівня «Епідемія» був розроблений та погоджений 12.04.2024;

5) План захисту об'єкта критичної інфраструктури за проектною загрозою національного рівня «Удари засобами повітряного нападу та ракетно-артилерійські удари (обстріли)» був розроблений та погоджений 07.05.2024;

6) План №18-ДСК захисту об'єкта критичної інфраструктури за проектною загрозою національного рівня «Кібератака/Кіберінцидент» був розроблений та погоджений 20.05.2025.

Фонд захисних споруд цивільного захисту або найпростіших укриттів чи споруд подвійного призначення на балансі ОЦКПХ відсутній. Укриття працівників Центру та філій здійснюється на інших об'єктах споруд цивільного захисту, відстань до яких не перевищує 300 метрів.

ОЦКПХ за юридичною адресою не забезпечена автономним/резервним джерелом теплопостачання та резервним джерелом водопостачання.

Резервним планом ОЦКПХ передбачено встановлення автономного/резервного джерела теплопостачання на базі основного приміщення ОЦКПХ та резервних джерел водопостачання як в ОЦКПХ, так і в філіях.

Резервне електропостачання забезпечено генераторами потужністю 33 кВт (3 шт.) та 12 кВт (1 шт.). З ціллю інженерного захисту споруди автономних джерел електропостачання генератори розміщено у приміщенні з цегляною кладкою, залізобетонним перекриттям, металевими воротами та підземною прокладкою живлячих кабелів.

В ОЦКПХ наявний актуальний план реагування на надзвичайні ситуації, затверджений перелік та алгоритм дій груп оперативного реагування (спостереження і контролю), відпрацьовані дії персоналу в процесі симуляційних вправ/спеціальних об'єктових тренувань/навчань. На 2026 рік заплановано проведення 6 командно-штабних навчань щодо реагування фахівців на можливі надзвичайні ситуації на території Донецької області (березень-травень, вересень-листопад), в т.ч. за напрямками реагування на біологічні загрози: реагування за результатами моніторингового візиту в ЗОЗ щодо готовності до епідемічного сезону з холери; локалізації та ліквідації надзвичайної ситуації, пов'язаної із виявленням та поширенням малярії; реагування на умовний випадок дифтерії в дитячому навчальному закладі.

Формування та управління запасами витратних матеріалів:

- створений стратегічний резерв за умови визначення переліку витратних матеріалів (реагентів, реактивів, посуду, ЗІЗ тощо) та підтримання незнижувального запасу на рівні 3–6 місяців роботи в умовах пікового навантаження;
- впроваджені щотижневий аудит залишків витратних матеріалів та регулярна звірка фактичних залишків із журналами обліку для запобігання дефіциту;
- створена база резервних постачальників для гарантування стабільності закупівель у разі логістичних або економічних збоїв.

Розроблені наступні заходи на випадок зупинки досліджень:

- алгоритм негайного сповіщення керівництва та замовників про тимчасове припинення прийому певних видів аналізів та проведення досліджень;
- визначення обсягу ресурсів, необхідного для відновлення штатного режиму роботи;
- забезпечення безперервної лабораторної діяльності шляхом оперативного перерозподілу зразків на потужності лабораторій ВСП згідно з Планом взаємодії ОЦКПХ з дотриманням нормативних термінів виконання досліджень та вимог до транспортування.

В ОЦКПХ розроблені та затверджені політика психосоціальної підтримки на робочому місці, План заходів щодо реалізації Політики психосоціальної підтримки працівників на робочому місці. Служба психологічної підтримки не створювалась, але визначені відповідальні працівники, які організують та проводять роботу з цих питань.

Напрямки психосоціальної підтримки в колективі: психологічна підтримка, створення безпечного та підтримуючого середовища, профілактика стресу та вигорання, юридична підтримка, проведення освітніх заходів, створення умов для фізичної активності.

У 2026 році заплановано продовження роботи щодо психосоціальної підтримки за всіма напрямками.

6. Розвиток та забезпечення функціонування лабораторій ЦКПХ

З метою забезпечення вимог біобезпеки та біозахисту планується продовжити навчання згідно наказу МОЗ України від 01.05.2024 № 748 «Про затвердження Порядку проведення навчань з питань біологічної безпеки та біологічного захисту». В працюючих мікробіологічних лабораторіях області дотримуватись норм ДСП 9.9.5-080-2002 «Правила влаштування і безпеки роботи в лабораторіях (відділах, відділеннях) мікробіологічного профілю», наказу МОЗ України від 22.02.2023 № 365 «Про затвердження Порядку оцінки рівня небезпеки впливу біологічних агентів на працівників та Єдиного переліку біологічних агентів, які становлять або можуть становити небезпеку для здоров'я людини» та

рекомендацій Всесвітньої організації охорони здоров'я, з урахуванням визначених ризиків роботи в умовах воєнного стану.

Індикацію та ідентифікація збудників інфекційних хвороб здійснювати згідно переліку, затвердженого наказом МОЗ України від 08.05.2023 №859 «Про затвердження переліку збудників інфекційних хвороб, індикацію та ідентифікацію яких здійснюють центри контролю та профілактики хвороб», затверджених стандартних операційних процедур.

З метою контролю, попередження, своєчасного виявлення та реагування, а також ліквідації або зменшення рівня біологічних ризиків підтримувати організаційні, інженерно-технічні заходи, впроваджені в установі.

Ідентифікацію і оцінку ризиків проводити згідно наказу МОЗ України від 01.09.2025 №1373 «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків для здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя населення та проведення за результатами такої оцінки відповідних профілактичних, обстежувальних, консультаційних та інших заходів», а також розроблених та затверджених керівництвом форм (алгоритмів) ідентифікації та оцінки ризиків в поточній роботі лабораторій.

Продовжити роботу щодо впровадження в діяльність лабораторій стандартів ISO/IEC17025 та ISO 15189. Навчальні заходи для працівників лабораторій з метою подальшого впровадження в роботу міжнародних стандартів проводити, згідно плану роботи лабораторій ОЦКПХ.

Технічне оснащення та розширення аналітичних можливостей лабораторій. Комплексне оновлення матеріально-технічної бази шляхом проведення системного аудиту наявного обладнання та заміна морально застарілих приладів на сучасні аналоги. Розширення номенклатури досліджень шляхом впровадження нових методів досліджень відповідно до національних та міжнародних стандартів, розширення спектру досліджень канцерогенних речовин відповідно до Національної стратегії контролю злоякісних новоутворень на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02.08.2024 № 730-р та відповідно до Гігієнічного нормативу «Перелік речовин, продуктів, виробничих процесів, побутових та природних факторів, канцерогенних для людини», затвердженого Наказом МОЗ України від 20.06.2022 року № 1054.

Розробка та впровадження у практичну діяльність лабораторій стандартних операційних процедур (СОП) до відповідних лабораторних процесів.

Посилення спроможності лабораторій оперативно реагувати на надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я. З метою своєчасного реагування на загрози брати участь у командно-штабних навчаннях згідно плану.

В лабораторіях відокремлених структурних підрозділів, які наразі працюють, продовжити, використання в роботі ЛІС з метою вдосконалення системи управління, обміну інформацією, простежуваності результатів лабораторних досліджень (EMCImed – Дружківська, Слов'янська філії, KRAMlab – Краматорська районна філія).

Навчальні заходи для фахівців лабораторій проводити згідно тематичного плану – графіку проведення навчальних заходів для фахівців лабораторій відокремлених структурних підрозділів ОЦКПХ та закладів охорони здоров'я Донецької області на 2026 рік, а також систему навчань по оновленим методикам досліджень, внутрішнім тренінгам, зовнішнім курсам та участі в міжнародних конференціях.

7. Супровід та впровадження обласних та місцевих програм у сфері громадського здоров'я

ОЦКПХ приймає участь у реалізації регіональних та місцевих програм громадського здоров'я, надаючи експертний, аналітичний і методичний супровід. Координує свої дії з органами місцевої влади, департаментом охорони здоров'я та закладами охорони здоров'я.

Проблемою для регіону залишається високий рівень онкологічних захворювань. З метою виконання Регіональної програми ранньої діагностики та боротьби з онкологічними захворюваннями в Донецькій області на період до 2028 року, затвердженої Розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 14.04.2025 № 264/5-25, ОЦКПХ здійснює роз'яснювальну роботу серед населення щодо профілактики онкологічних захворювань шляхом розміщення інформаційних матеріалів на інформаційних ресурсах установи, у т.ч. щодо ранньої діагностики онкологічних захворювань поширення друкованих матеріалів та проведення досліджень доквілля на канцерогенні речовини. Програма забезпечена супроводом ОЦКПХ.

Стан захворюваності населення на онкологічні захворювання та здійснення заходів з профілактики онкологічних захворювань планується розглянути на засіданні координаційної ради з громадського здоров'я, яка працює в регіоні.

Розпорядженням голови обласної державної адміністрації, начальника обласної військової адміністрації від 04.04.2024 №204/5-24 затверджена Стратегія розвитку імунпрофілактики та захисту населення від інфекційних хвороб, яким можна запобігти шляхом проведення імунпрофілактики, у Донецькій області на період до 2030 року та операційний плану з її реалізації у 2024-2025 роках».

ОЦКПХ ініційовано підготовку розпорядження голови облдержадміністрації, начальника обласної військової адміністрації «Про затвердження операційного плану з реалізації у 2026-2028 роках Стратегії розвитку імунпрофілактики та захисту населення від інфекційних хвороб, яким можна запобігти шляхом проведення імунпрофілактики, у Донецькій області на період до 2030 року». Підготовлені проекти розпорядження та операційного плану надано до облдержадміністрації для розгляду та затвердження. Після ухвалення документ буде доведено до виконавців та забезпечено його практичне впровадження через систему чітких завдань, відповідальних виконавців, строків і вимірюваних індикаторів. Пріоритетом у реалізації регіональних та місцевих програм є узгодженість дій між сектором охорони здоров'я, органами влади, обласним центром контролю та профілактики та партнерами, а також забезпечення реалістичності заходів з урахуванням безпекових і організаційних обмежень. Упродовж року здійснюється управлінський супровід виконання заходів: збір інформації від виконавців, аналіз прогресу, підготовка узагальнень для прийняття коригувальних рішень. Для забезпечення підзвітності та керованості реалізації операційного плану передбачається підготовка узагальнень/довідок за індикаторами виконання та використання результатів моніторингу для управлінських рішень (зміна пріоритетів, уточнення ресурсів, коригування заходів). Результати виконання та пропозиції щодо уточнення підходів формуються за підсумками моніторингу й відображаються у звітності.

ОЦКПХ здійснені організаційні заходи з метою формування та затвердження обсягів профілактичних щеплень населення Донецької області на 2026 рік на основі актуалізації чисельності цільових груп, оцінки доступності послуг і розрахунку потреби у вакцинах з урахуванням реальної спроможності "холодового ланцюга". З метою забезпечення реалізації визначених обсягів профілактичних щеплень здійснюється регулярний моніторинг виконання (щомісячно/щоквартально) серед дитячого та дорослого населення територіальних громад,

аналіз причин відхилень та ініціювання коригувальних управлінських рішень (перерозподіл вакцин, підсилення окремих територій/груп медичними працівниками, уточнення потреб). Окремо забезпечується аналітичне узагальнення результатів для керівництва та партнерів з візуалізацією цифрових даних як елемент підзвітності та підтримки управлінських рішень.

З метою недопущення розповсюдження інфекцій, що мають міжнародне значення на території області на виконання «Комплексного плану заходів щодо санітарної охорони території Донецької області та захисту населення від інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення, протягом особливого періоду», затвердженого протокольним рішенням регіональної комісії з питань ТЕБ і НС Донецької області від 29.08.2024 (протокол №28) у громадах розроблені та діють відповідні Комплексні плани, які щорічно переглядаються з корегуванням у разі необхідності. Виконання означеного Комплексного плану на адміністративних територіях знаходиться на контролі облдержадміністрації. ОЦКПХ забезпечує постійний моніторинг за виконанням заходів на місцях.

У 2026 році ОЦКПХ сумісно з департаментом охорони здоров'я Донецької ОДА з метою зміцнення здоров'я, запобігання туберкульозу, покращення якості та збільшення тривалості життя громадян, урегулювання суспільних відносин у сфері громадського здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя населення, розвитку партнерських відносин планується впровадження ініціативи «Громада вільна від ТБ» шляхом підписання Меморандуму про взаєморозуміння та співпрацю з Олександрівською селищною громадою Краматорського району та зацікавленими партнерами.

ОЦКПХ та відокремлені структурні підрозділи для недопущення епідемічних ускладнень надають практичну допомогу територіальним громадам області щодо дезінфекційної експрес-обробки запасів питної води, харчових ємностей тощо при відсутності (перебоях) централізованого водопостачання та за іншими епідеміологічно значущими показаннями спеціальними бактерицидними засобами.

8. Розвиток партнерств та сервісних послуг

З метою посилення спроможності центру, залучення додаткових ресурсів та розширення спектру сервісних послуг у сфері громадського здоров'я ОЦКПХ планує в 2026 році продовжити взаємодію з облдержадміністрацією, зокрема з департаментами цивільного захисту та мобілізаційної роботи, ЖКГ, екології та природних ресурсів, охорони здоров'я, регіональною комісією з питань ТЕБ і НС Донецької області, Держпродспоживслужбою, територіальними підрозділами ДСНС і Національною поліцією, Сіверсько-Донецьким басейновим управлінням водних ресурсів та іншими зацікавленими службами (контактні дані відповідальних щорічно актуалізуються)

Відповідно до кошторису на 2026 рік затверджено надходження коштів від надання платних послуг із спеціального фонду державного бюджету на загальну суму 22 267,3 тис.грн.

У зв'язку із погіршенням ситуації в Донецькій області, наближенням лінії бойових дій та посиленням ракетних та дронних ударів, сподіватись на стабільні надходження від надання платних послуг не є можливим. Враховуючи негативні фактори впливу на діяльність Центру, за умови продовження військових дій, для подальшого балансування та забезпечення здійснення діяльності в надважких умовах, протягом 2026 року основний акцент буде зроблено на залучення додаткових коштів за іншими джерелами власних надходжень, а саме: субвенції від обласної та міських військових адміністрацій, гранти, а також кошти від Фонду відновлення зруйнованого майна та інфраструктури, інших благодійних організацій. Так, очікується надходження коштів на отримання фінансування на встановлення гібридної сонячної електростанції з накопичувачами відповідно до Рамкової угоди до Фідуціарної угоди

між Секретаріатом Енергетичного Співтовариства та Міністерством енергетики України на загальну суму 2100,00 тис.грн. (тобто 2,1 млн.грн.)

Передбачається отримання субвенцій від місцевих бюджетів на загальну суму 5 956,00 тис.грн.

Результати очікуваних надходжень викладено в таблиці.

№ з/п	Джерело надходження коштів	Очікуваний обсяг надходження коштів на 2026 рік, тис.грн.
1.	Плата за послуги, що надаються Центром згідно із законодавством	22 267,30
2.	Інші джерела власних надходжень Центру	2100,00
3.	Інші джерела, не заборонені законодавством	5956,00
Всього:		30 323,30

Очікуваний обсяг надходжень від надання платних послуг – 22 267,3 тис.грн., що складає 9,84% від загального бюджету ОЦКПХ.

ОЦКПХ активно співпрацює з ГРОМАДСЬКОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ «ПРО100 ДІЙ» та ГО «ЛЮДЯМ ВІД ЛЮДЕЙ» шляхом проведення спільних заходів з профілактики неінфекційних захворювань серед людей похилого віку, людей з інвалідністю, переселенців (бесіди, консультації розповсюдження друкованих матеріалів).

У 2025 році в межах проведення в Україні Мультиіндикаторного кластерного обстеження домогосподарств (МІКС) у співпраці із ГО «Український центр соціальних реформ» проведено відбір проб води та їх дослідження у Слов'янській міській громаді.

У 2026 продовжуємо співпрацю із ГО «Український центр соціальних реформ». Проводиться оновлення договорів на проведення досліджень води.

Для проведення спільних досліджень, стажувань та освітніх програм у 2023 році укладено угоду про співпрацю між Донецьким національним медичним університетом МОЗ України та Державною установою «Донецький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України», яка є дійсною й на теперішній час.

Відділ імунопрофілактики ОЦКПХ у 2026 році продовжить співпрацю з Громадською спілкою “Коаліція за вакцинацію” з метою проведення просвітницької та інформаційно-роз'яснювальної роботи серед населення щодо важливості і необхідності вакцинації, посилення національної та регіональної програм планової імунізації для досягнення цільових показників щодо охоплення вакцинацією та попередження епідемічних ускладнень з вакцинованих інфекцій.

Протягом 2026 року планується забезпечення консультативної, експертної, лабораторної підтримки та практичної допомоги підрозділам Збройних Сил України, Національної поліції з питань організації протиепідемічних заходів в інфекційних осередках, профілактичних щеплень проти дифтерії, правця, вірусного гепатиту А та В, надання антирабійної допомоги постраждалим від укусів тварин військовослужбовцям, профілактичної дезінфекції, дезінсекції, дератизації тощо.

ОЦКПХ планує у 2026 році вирішити питання створення дезінфекційної групи для проведення платних дезінфекційних послуг у відділі дезінфекційних заходів державної установи та оптимізації роботи відділень щодо здійснення дезінфекційних заходів у філіях.

9. Кадровий розвиток та інституційна спроможність

ОЦКПХ планує заходи з розвитку кадрового потенціалу, підвищення кваліфікації персоналу та зміцнення внутрішніх управлінських процесів. Особлива увага приділяється збереженню ключових фахівців, передачі знань та формуванню стійкої інституційної спроможності в умовах обмежених ресурсів.

Значна увага приділяється кадровим питанням. Відділ імунопрофілактики ОЦКПХ укомплектовано асистентом фармацевта, наказом від 31.10.2024 №361 «Про призначення уповноваженої особи, відповідальної за контроль якості лікарських засобів» уповноваженою особою призначено асистента фармацевта. З 01.01.2025 до штату ОЦКПХ та всіх інших відокремлених структурних підрозділів увійшли професіонали з громадського здоров'я.

Налагоджена активна взаємодія та співпраця з Донецьким національним медичним університетом, іншими навчальними закладами. В 2023-2025 роках проводилася активна профорієнтаційна робота з випускниками вищих медичних закладів (Донецький національний медичний університет, Київський національний медичний університет ім.О.О.Богомольця, Запорізький медико-фармацевтичний університет), підготовлені презентації та виступи, проведені неодноразові зустрічі з випускниками.

Регулярно проводяться заходи щодо професіоналізації кадрових ресурсів. Керівники та фахівці ОЦКПХ постійно підвищують свій професійний рівень, набувають нових знань та досвіду на курсах тематичного удосконалення та спеціалізації, семінарах, навчальних заходах у партнерстві з міжнародними організаціями.

В Центрі налагоджена та працює внутрішня система наставництва та підтримки молодих фахівців. Затверджений, періодично переглядається та оновлюється кадровий резерв на керівні посади в ОЦКПХ та відокремлених структурних підрозділах (філіях).

На 2026 рік також заплановані заходи щодо укомплектування ОЦКПХ необхідними фахівцями, прийом на роботу, направлення на курси спеціалізації, стажування тощо.

ОЦКПХ є провайдером заходів безперервного професійного розвитку (БПР). На 2026 рік заплановані ініціювання, організація та проведення 15 заходів безперервного професійного розвитку для медичних працівників та професіоналів з громадського здоров'я з питань: біологічного захисту та біологічної безпеки, реагування на надзвичайні ситуації, спричинені біологічною загрозою, управління біологічними ризиками в лабораторії; епідеміології, лабораторної діагностики холери та готовності до реагування для недопущення епідемічних ускладнень; особливостей епідемічного процесу, діагностика та профілактика гепатиту А умовах сьогодення; актуальних питань епідеміології, профілактики та ранньої діагностики хвороби Лайма; особливостей рабічної інфекції та здійснення профілактичних заходів у боротьбі зі сказом; основних принципів належного зберігання та перевезення вакцин відповідно до вимог холодового ланцюга; організаційних вимог та технічних підходів до проведення вакцинації згідно з оновленим Національним календарем щеплень; профілактика трансмісивних природно-вогнищевих інфекційних захворювань, основних правил проведення дезінсекційних та дератизаційних заходів; управління білизною в закладах охорони здоров'я тощо.

Значна увага приділяється підвищенню рівня інформаційної культури та цифрової грамотності працівників, умінню застосовувати аналітичні інструменти під час виконання оперативних функцій ГЗ. В ОЦКПХ наявний електронний документообіг. Щокварталу проводяться навчальні семінари, тренінги з питань кібербезпеки з обов'язковим тестуванням рівня отриманих знань.

Значна увага приділяється збереженню ментального здоров'я працівників ОЦКПХ та її філій. З цією метою була розроблена, погоджена головою профгрупи та затверджена Політика психосоціальної підтримки на робочому місці, яка спрямована на підтримку етичного стандарту нетерпимого ставлення до будь-яких форм і проявів дискримінації, на підтримку кожного працюючого, створення здорових умов праці, формування культури турботи про фізичне і ментальне здоров'я. Задля реалізації цієї Політики був розроблений План заходів психосоціальної підтримки, виконання якого знаходиться на постійному контролі та заслуховується на нарадах щорічно.

10. Комунікація ризиків та робота з населенням

Комунікація ризиків є невід'ємною складовою діяльності ОЦКПХ. Протягом року фахівці установи планують заходи з інформування населення, взаємодії зі ЗМІ та формування довіри до рекомендацій у сфері громадського здоров'я, з урахуванням принципів прозорості, наукової обґрунтованості та доступності інформації.

В установі наявний річний план комунікацій, розроблений з урахуванням Календаря заходів з громадського здоров'я, пріоритетів регіону та антикризової складової.

Основні заплановані заходи: інформаційні публікації на офіційному вебсайті та офіційних сторінках у соціальних мережах; проведення лекцій, вебінарів, тренінгів, практичних занять, майстер-класів; організація тематичних онлайн-заходів, круглих столів, брифінгів; розповсюдження відеоматеріалів, санітарних бюлетенів та інформаційних пам'яток; підготовка інформаційних матеріалів для розміщення на сайтах органів місцевого самоврядування.

Кризова комунікація організована та здійснюється під час спалахів інфекційних захворювань, надзвичайних ситуацій, загроз санітарно-епідемічному благополуччю населення, у тому числі в умовах відключення електроенергії. Інформування населення забезпечується шляхом оперативного розміщення офіційної інформації, рекомендацій та роз'яснень через вебсайт, соціальні мережі та друковані інформаційні матеріали.

Підтримка та розвиток офіційного вебсайту і сторінок у соціальних мережах здійснюється на постійній основі. Оновлення інформації проводиться щоденно з урахуванням актуальної епідемічної ситуації та інформаційних приводів.

Цільовою аудиторією є населення Донецької області, зокрема діти, молодь, працездатне населення, особи похилого віку, а також працівники підприємств і об'єктів критичної інфраструктури, при цьому комунікаційні канали та формати інформаційних матеріалів визначаються з урахуванням вікових і соціальних особливостей відповідних цільових груп.

Тематика публікацій формується відповідно до Календаря заходів з громадського здоров'я, пам'ятних дат, подій, актуальних ризиків та епідемічної ситуації, а також у разі виникнення нагальних потреб у додатковому інформуванні населення.

Публічні інформаційно-просвітницькі заходи:

інформаційно-просвітницька робота проводиться у громадах області у форматі лекцій, зустрічей, онлайн-заходів та практичних занять відповідно до річного плану комунікацій.

Організована співпраця з громадською організацією «Коаліція за вакцинацію». В межах проєкту «Вакцинація спільна справа» підготовлені та надані для розміщення на різноманітних ресурсах (ОТГ, заклади охорони здоров'я, заклади освіти, пункти надання гуманітарної допомоги, пункти незламності тощо) санітарно-освітні інформації з питань важливості імунопрофілактики, інших профілактичних питань. Налагоджена співпраця з

лікарями Міжнародної гуманітарної організації «Ärzte der Welt / Лікарі світу – МдМ-Україна» та організовано проведення лекцій для населення регіону. Організована інформаційно-просвітницька робота з внутрішньопереміщеними особами в місцях тимчасового розташування на території області та в медичних хабах, релокованих до більш безпечних регіонів країни, проводяться вимірювання ваги, визначення індексу маси тіла, надання рекомендацій щодо здорового харчування, профілактики захворювань тощо.

На 2026 рік заплановані регулярні обстеження місць тимчасового розміщення внутрішньо-переміщених осіб на території Донецької області з лабораторними дослідженнями, дезінфекційними та профілактичними заходами – раз на півріччя.

На 2026 рік в Донецькій області заплановано проведення інформаційно-комунікаційних кампаній для населення, присвячених Європейському та Національному тижню імунізації, Всесвітньому дню боротьби з гепатитами, Всесвітньому і Всеукраїнському дню боротьби з туберкульозом, Всесвітньому дню боротьби і сказом, з питань необхідності профілактичної вакцинації проти грипу, COVID-19, «5 кроків до здорового харчування», з профілактики тютюнопаління серед учнів 9-11 класів окремих закладів загальної середньої освіти та з профілактики вживання алкогольних напоїв для здоров'я підлітків, з профілактики серцево-судинних захворювань серед населення, інсульту та інших актуальних питань сьогодення, роботи з профілактики ментального здоров'я населення, участь у всеукраїнській програмі «Ти як?», у т.ч. допомога фахівцям ОЦКПХ, які працюють у складних умовах наближених та безпосередніх бойових дій, зі збереження ментального здоров'я та створення максимально сприятливої атмосфери на робочих місцях, у колективах.

Заплановане розроблення власних інформаційних матеріалів (пам'яток, бюлетенів, листівок) та їх розповсюдження у місцях масового скупчення населення, пунктах видачі гуманітарної допомоги, на підприємствах, ринках, в аптеках, в лікувально-профілактичних та інших установах та закладах, у засобах масової інформації на території області – щомісяця.

В ОЦКПХ налагоджена робота з регіональними та національними засобами масової інформації, регулярно проводяться брифінги з журналістами з актуальних питань громадського здоров'я. Налагоджений зв'язок з управлінням стратегічних комунікацій Донецької облдержадміністрації. Інформація з питань діяльності, важлива та актуальна інформація з питань громадського здоров'я для населення регулярно публікується на сайті облдержадміністрації, сайті департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації, сайтах та сторінках у мережі Facebook міських військових адміністрацій.

11. Публічна звітність та підзвітність

ОЦКПХ забезпечує підготовку та оприлюднення звітності відповідно до законодавчих вимог.

Щорічно аналіз санітарно-епідемічної ситуації в Донецькій області надається керівнику Донецької облдержадміністрації, аналізи по територіальним громадам направляються керівникам місцевих адміністрацій. Звіти про стан здоров'я, епідемічну ситуацію та показники середовища життєдіяльності у регіоні оприлюднюються шляхом публікації на офіційному сайті установи.

Також на сайті ОЦКПХ регулярно публікується наступна інформація:

- про стан атмосферного повітря, результати лабораторних досліджень води питної з рекомендаціями для населення – щомісяця;

- про забезпеченість медичними імунобіологічними препаратами в закладах охорони здоров'я Донецької області – двічі на місяць;

- щодо епідемічної ситуації з гострих респіраторних вірусних інфекцій, включно з COVID-19, та про стан санітарно-епідемічної ситуації в Донецькій області – щотижнево;
- рівні радіаційного фону в населених пунктах Донецької області – щоденно.

ОЦКПХ забезпечує регулярну та своєчасну подачу фінансової звітності відповідно до вимог законодавства.

На підставі Постанови Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001 "Деякі питання утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади", наказом ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» від 05.01.2024 №3 затверджено Декларацію підрозділу внутрішнього аудиту ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ».

Згідно Додатку №1 «Порядку проведення внутрішнього аудиту в системі Міністерства охорони здоров'я України», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 27.03.2012 №207, розроблений та затверджений наказом від 05.01.2024 №4 операційний план діяльності з внутрішнього аудиту ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ», з урахуванням завдань та результатів виконання Стратегічного плану діяльності з внутрішнього аудиту на 2024-2026 роки.

На підставі Постанови Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001 "Деякі питання утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади", наказом ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» від 05.01.2024 №5 затверджено Положення про підрозділ внутрішнього аудиту ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ».

05.01.2024 розроблений та затверджений стратегічний план діяльності внутрішнього аудиту на 2024-2026 роки Державної установи «ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР КОНТРОЛЮ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ». Мета внутрішнього аудиту – сприяння у досягненні визначених цілей шляхом здійснення внутрішніх аудитів (із застосуванням систематичного, послідовного та ризик-орієнтованого підходу до оцінки об'єкта внутрішнього аудиту) та надання генеральному директору ОЦКПХ незалежних і об'єктивних висновків та рекомендацій, які допомагають у:

- підвищенні ефективності та результативності системи внутрішнього контролю, у тому числі процесів управління ризиками, удосконаленні системи управління;
- поліпшенні політик і процедур, які забезпечують запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання фінансових та матеріальних ресурсів, виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності ОЦКПХ;
- посиленні підзвітності та підвищення ефективності діяльності ОЦКПХ;
- розвитку доброчесності через поступовий розвиток культури етичної поведінки, заснованої на дотриманні етичних цінностей.

Протягом 2025 року здійснено 4 внутрішні перевірки щодо посилення підзвітності та підвищення ефективності діяльності, за результатами яких виявлені порушення були усунені у встановлені строки.

Протягом 2025 року уповноваженою особою з антикорупційної діяльності здійснено:

- вирішення питання щодо підключення до Єдиного порталу повідомлень викривачів ОЦКПХ;

- забезпечення належного моніторингу дотримання вимог Закону України «Про запобігання корупції», забезпечення роботи Єдиного порталу повідомлень викривачів;
- надання інформації щодо працюючих близьких осіб керівників ОЦКПХ;
- роз'яснення щодо корпоративних прав посадових осіб юридичної особи публічного права;
- роботу стосовно виявлення потенційного або реального конфлікту інтересів при прямій підпорядкованості посадових осіб ОЦКПХ;
- роз'яснення правового статусу викривачів корупційних дій, їх права та обов'язки;
- роз'яснення правових та організаційних засад функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень.

Ризики та припущення реалізації плану роботи ОЦКПХ

План роботи ОЦКПХ на 2026 рік розроблений з урахуванням таких базових припущень:

- збереження функціонування системи громадського здоров'я в умовах воєнного стану та поступової адаптації до змін безпекового середовища;
- підтримка організаційної ролі ОЦКПХ як регіонального координатора епідеміологічного нагляду, лабораторної діагностики та профілактичних заходів;
- доступність мінімально необхідного фінансування для забезпечення пріоритетних функцій ОЦКПХ;
- збереження кадрового ядра установи та можливість залучення фахівців до виконання ключових завдань;
- продовження міжсекторальної взаємодії з органами виконавчої влади, закладами охорони здоров'я, органами місцевого самоврядування та партнерами.

Ризики, що можуть впливати на виконання плану

Безпекові та воєнні ризики

Умови воєнного стану залишаються одним із ключових зовнішніх факторів, що впливають на планування та реалізацію діяльності Центру. Безпекова ситуація в регіоні може ускладнювати або тимчасово обмежувати доступ до певних територій, що, своєю чергою, впливає на можливість проведення епідеміологічних розслідувань, моніторингових візитів, відбору зразків та інших польових заходів.

Додатковими викликами є ризики пошкодження критичної інфраструктури, зокрема адміністративних приміщень, лабораторій, складів і транспортних засобів, а також перебої в енергопостачанні та логістичних ланцюгах. Такі обставини можуть призводити до тимчасового призупинення лабораторних досліджень, затримок у транспортуванні зразків біологічного матеріалу та обмеження можливостей оперативного реагування.

В умовах підвищених безпекових ризиків також зростає ймовірність обмежень на проведення виїзних і польових заходів, зокрема через повітряні тривоги, заборону пересування або небезпеку для персоналу, що вимагатиме перегляду форматів роботи та адаптації планових заходів до фактичних умов.

З метою мінімізації впливу безпекових і воєнних ризиків ОЦКПХ у процесі реалізації плану передбачає застосування гнучких підходів до організації роботи. Зокрема, планується використання альтернативних форматів виконання завдань, включно з дистанційною координацією, онлайн-нарадами та аналітичною роботою з використанням електронних інформаційних систем. Для забезпечення безперервності лабораторної діяльності пріоритетною є наявність резервних джерел електроживлення та визначення критичних функцій, які мають виконуватися в першу чергу.

Планові показники та графіки виконання заходів розглядаються як адаптивні та будуть коригуватися за результатами поточної оцінки безпекової ситуації, без втрати стратегічних цілей і ключових функцій.

Кадрові та фінансові ризики

Кадрові та фінансові обмеження залишаються взаємопов'язаними системними чинниками, що безпосередньо впливають на спроможність Центру виконувати покладені на нього функції у повному обсязі. Кадрова стабільність ускладнюється також умовами воєнного стану та характеризується високою плинністю персоналу, мобілізаційними процесами, вимушеною міграцією працівників, а також обмеженою можливістю оперативного залучення нових фахівців.

Дефіцит кваліфікованих кадрів найбільш відчутний у критично важливих напрямках діяльності ОЦКПХ. Одночасно зростає навантаження на наявний персонал, що створює ризики професійного вигорання, зниження ефективності роботи та втрати інституційної пам'яті.

Фінансові ризики тісно пов'язані з кадровими, оскільки обмеженість або нерівномірність фінансування впливає на можливості утримання персоналу, підвищення кваліфікації, матеріального стимулювання та планування довгострокових заходів. Додатковим фактором ризику є складність прогнозування фінансових ресурсів на середньо- та довгострокову перспективу, що ускладнює стратегічне планування, зокрема у частині модернізації лабораторій, розвитку інформаційних систем та розширення сервісних функцій ОЦКПХ.

З метою пом'якшення кадрових і фінансових ризиків Центр у межах реалізації плану роботи передбачає застосування поетапного та пріоритетного підходу до виконання завдань, із фокусом на збереженні та підтримці ключових функцій, а також адаптації планових показників до фактично доступних ресурсів без втрати стратегічних цілей та пріоритетів діяльності.

Ризики, пов'язані з управлінням даними та інформаційними системами

До основних ризиків належать неповнота або затримка надходження первинних даних із закладів охорони здоров'я та інших джерел, різний рівень якості та стандартизації первинної інформації, а також обмежена інтеграція між наявними інформаційними системами, що використовуються у електронній системі охорони здоров'я, сфері громадського здоров'я, лабораторної діагностики та медичної статистики. Це може ускладнювати проведення коректного епідеміологічного аналізу, знижувати точність оцінок та впливати на обґрунтованість управлінських рішень.

Додатковими викликами є різний рівень цифрової спроможності закладів і підрозділів, навантаження на персонал, що здійснює введення та верифікацію даних, а також необхідність одночасної роботи з кількома інформаційними ресурсами в умовах обмеженого часу та ресурсів.

З метою мінімізації зазначених ризиків ОЦКПХ у межах плану роботи передбачає уніфікацію підходів до збору, обробки та подання даних відповідно до чинних вимог і затверджених методологій, посилення контролю якості первинної інформації та регулярний аналіз повноти й достовірності даних.